

Tebenned bízunk eleitől fogva

Múltat és jövődöt egybesimogató karácsonyunk hangulatát Szenci Molnár Albert 90. zsoltárának kezdősora foglalja össze legtalálóbban: Tebenned bízunk eleitől fogva. A mondatot hiába keressük a bibliai 90. zsoltár elején, sem a héber, sem a görög, sem a magyar szövegben nem találjuk. Clement Marot ihletett szíve és tolla írta az énekelt zsoltárvers elejére, majd Ambrosius Lobwasser és Szenci Molnár Albert – érezve a kezdősor erejét – sem változtatott rajta. Ez a mondat, a bizalom hitvallása, nemcsak a reformáció egyik nagy felismerése, hanem felekezettől függetlenül minden keresztyén és keresztyén ember isten-kapcsolatának a kulcsa.

Az első karácsony alaphangja is a bizalom: Istenbe vetett bizalom nélkül minden anygali jelenés képzelgés-számba ment volna. Istenbe vetett bizalom hiányában József elbocsátotta volna Máriát, Istenbe vetett bizalom hiányában a betlehem-i pásztorok nem rohantak volna hanyat-homlok a barlangistállóba, és szavuk nem ütötte volna meg a Mária szívét. Istenbe vetett bizalom nélkül Simeon és Anna nem a Messiást, hanem a halált várta volna. Az Istenben bízó ember pedig bizalmas az embertársához is: A napkeleti bölcsek utazásuk célját Heródes előtt is felfedik. Ő azonban nem Istenben, hanem saját féltett hatalmában és fegyvereiben bíz, és bizalmatlanságának tragikus következményei lesznek.

De adventi és karácsonyi utazóinkat, az Istenben bízó bölcseket, Józsefet, Máriát, és legfőképpen a Megváltót megmenti az Úr. Mert minden Istenben bízó ember megérkezik oda ahová elindul. Lehet, hogy kerülő úton, lehet, hogy egyiptomokon keresztül, lehet, hogy késve, de odaér. Nem azért, hogy elszakítsa a rajtszalagot, hanem azért, hogy találkozzék. Találkozzék Istennel és azokkal, akik Őbenne bíztak eleitől fogva.

Ide idézem Pintér Béla, kortárs magyar evangéliumi zenész egyik dalszövegét. Tavaly karácsony táján jelent meg ez az ének a világhálón:

Gyere el a jászolhoz

Ha pásztor lennél, vagy bölcs,
s kétezer évvel ezelőtt élnél
Vajon mit tennél, mondd csak, mit tennél
A jászolhoz ugye, eljönnél?!

Ha pásztor lennél, vagy bölcs,
követnéd-e azt a csillagot
Vagy mondjuk, hinnél-e annak az anygálnak
Aki meglátogatott?

Gyere el a jászolhoz még ma éjjel
Találkoznod kell Isten szeme fényével
Ne keress itt pompát, gazdagságot
Keress azt, ki megváltja a világot!

A modern egyháztörténeti kutatások fényében tudjuk, hogy a 16. század elején teológusok tucatjai követelték az Egyház reformációját. Luthernél képzetebbek, magasabb hivatalalt viselőik és

befolyásosabbak. Helyi lelkészek is, ismeretlen plébánosok. Mégis mi az ő titka? Miért éppen rá emlékezünk? Talán azért, mert teológiai tanulmányai során nemcsak a reform szükségességét értette meg, hanem az ő életében is az Istentől való rettéges helyét átvette az Istenbe vetett bizalom: Megtalálta a kegyelmes Istent. Megérkezett. És ez a drága felismerés túlmutat a protestantizmus keretein.

Jézus Krisztus születésének története egy szüléssel kezdődik. Egy vékony gyerekhang erős kiáltásával. Ezt a hangot meghallani – az élet egyik legkülönlegesebb pillanata. Talán ugyanolyan különleges és megrendítő, mint meghallani azt a csendet, mely a haldokló embert körülveszi hirtelen, amikor utolsó lehelletét kilehellte.

A gyermek kicsi, újszülött – egy megrémült emberi lény aki teljesen kiszolgáltatott az őt körülvevőknek. Semmit sem tehet magáért. Csak a sírása van neki, és ezzel jelez. De mindenesetre semmilyen félelmet nem kelt. Legfeljebb ha nagyon tapasztalatlanok a szülők, és a kicsi lényhez szinte hozzá sem mernek nyúlni, nehogy valami baja essék, hisz olyan törékeny. De félelmet nem kelt. Oda lehet menni, védtelen, ártalmatlan, senkit sem bánt, sőt, leginkább védelemre, ápolásra, gondozásra szorul.

Isten arca mutatkozik meg ebben a választásban. Ő ilyennek is akarja láttani magát. Van nekünk Ótestamentumunk, az Ószövetség minden történetével, és az azokban megjelenő Istenképpel. A hatalmas, az erős Isten, a Seregek Ura, a bosszuálló, a haragos, aki előtt le kell borulni, mert Király és Fenség.

És itt van ez a bébi. Egy pólya van rajta, kis szeme még alig nyitva, tejszagú kis drágaság. Ez lenne az Isten? Igen, ez is ő. A király, aki mennyei trónját elhagyva emberré lett értünk, emberekért. Közeledik, látjátok? Eljött, látjátok? Hogy mi is merjünk közeledni, merjünk odamenni, merjünk bízni benne. Mert ez is Ő, a mi Istenünk, a Teremtő, aki teremtménnyé lett, hogy elhiggyük neki: úgy szerette Isten e világot, hogy az Ő egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz Őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.

Bizalmi válságba fulladt világban élünk. Mindannyian érezzük a bizalmatlanság, a félelem, a bezárkózás fenyegetését, jelenlétét. Miközben sokan a más hit és más kultúra térhódításától rettegünk, azonos nyelvet beszélő, azonos hitű emberek is bizalmatlanul néznek egymás szemébe vagy kerülnek egymás tekintetét. Nem bízunk egymásban, latolgatjuk, hogy kinek mit mondhatunk el őszintén. Gyengeségeinket inkább takargatjuk, nehogy visszaéljenek vele mások. Féltjük egymástól állásunkat, haladásunkat, jövődönket. Holott az Istenben bízó emberek egymásban is bíznak.

A másik nyomorúságunk, hogy „magunkban bízunk eleitől fogva”. Mi akarjuk megoldani a gondjainkat, be akarjuk biztosítani a jövődőt, ki akarunk zárni minden zavaró tényezőt. A már-már beteges aggodás mindennapjaink részévé válik. Nem tagadhatja senki, hogy van okunk az aggodalomra – belső és külső saját erőforrásaink végesek. Kieghetünk, elfogyhatunk, megszűnhet materiális, földi biztonságunk. Pénzünk, egészségünk, erőnk, szerelmünk, önbizalmunk, jókedvünk.

Igen, mindez elmúlhat és el is múlik, mert végül múlandó mindaz, ami belőlünk jön létre. Nem hiába van az, hogy beleborzongunk Máté Péter dalába, amit mintha egyfajta földhözragadt hitvallásként énekelnek tömegek: “Most élsz, most vigyázz, hogy jól csináld, mert a legapróbb hibád megbosszulja önmagát.”

Emberileg így is van. Most vigyázz, hogy jól csináld. Hog TE jól csináld. De mi van, ha nem csinálsz jól? Ha nem jól választottál, ha elbuksz, ha elbuktatnak, ha csalódást okozol, vagy megcsalnak? Honnan legyen a lelkedben bizalom, és bátorság az élethez?

Ami mégis bizalomra ad okot, az az Örök Istenből származik. Amit vagy Akit ő küld, ami vagy Aki téged és engem megtalál. Mindannyiunknak jutott belőle, mert önmagát adta értünk. Részt kapunk belőle, ha elfogadjuk a felkínált jót. Mert a megszületett Istenfiút nemcsak Jézusnak nevezte az anyja, hanem vannak neki más nevei is: Csodálatos Tanácsos, Erős Isten, Örökkévaló Atya, Békesség Fejedelme!

Hát nem pontosan erre van szüksége ennek a világnak, és benne nekünk is?

Ezt a felkínált jót elfogadjuk?!

2022 Karácsonyán megerősödő és maradandó bizalomért imádkozunk. Jobban szeretnénk bízni Istenben és egymásban. Nyílt tekintetű emberekként találkozni, őszintén beszélni gondokról, nyomorúságokról és együtt indulni. A barlangistálló Krisztus körül formálódó meghitt közösségét szeretnénk átélni. Nemcsak ünnepen.

Ősz Sándor Előd 2017 nyomán

Hermán M. Rebekka prédikációja, amely elhangzott Zwollében, 2023. december 25-én.